

מבחר פירושים והארות על
טקסטים מתוך הספרות
הערבית הקלאסית – חלק ב

ניצה בינדר

عَبْدُ اللَّهِ الْمَأْمُونُ بْنُ هَارُونَ الرَّشِيدِ بْنِ مُحَمَّدِ الْمَهْدِيِّ بْنِ أَبِي جَعْفَرِ الْمَنْصُورِ (כותרת): הח'ליף העבאסי השביעי. שלט בשנים 813-833, אחרי מלחמה ארוכה בינו לבין אחיו الْأَمِين. היה שליט מצליח ורב מעש. דיכא מרידות רבות, שחר חוכמה ומדעים, והפך את זרם الْمُعْتَزَلَةَ (ראה להלן, קטע 57, עמ' 162) לדת רשמית באימפריה. רדף את אלה שסירבו לדבוק בו.

תופעות תחביריות:

- כותרת: אַיָּאָם – זָרְפַּ זְמַן נְסַמְךָ.
ש' 1: عَبْدُ اللَّهِ الْمُؤْمِنُ بْنُ هَارُونَ الرَّشِيدِ بْنِ مُحَمَّدِ الْمُهَدِيِّ بْنِ أَبِي جَعْفَرِ الْمَنْصُورِ –
על השם אין ראה קטע 1 לעיל, עמ' 7.
הָאָרוֹן – שם מחוסר תנוי.
ש' 5: بَمَا لَدَيْهِمْ مِنْ كُتُبِ الْفَلَّاسِفَةِ - מבנה של مَا ... מִן (מִן الْبَيَانَ).
בَمَا حَضَرَهُمْ مِنْ كُتُبِ أَفْلَاطُونٍ ... - מבנה של مَا ... מִן (מִן الْبَيَانَ).
ש' 9: مِّنْ ذَوِي - המילה זו שייכת לאֲسْمَاءِ الْخَمْسَةِ.
ש' 11: אַיָּאָם – זָרְפַּ זְמַן נְסַמְךָ.
ש' 12: وَزَمَانَ - זָרְפַּ זְמַן נְסַמְךָ.

תרגום:

המדע והמלומדים בימי אלמאמון

כאשר עברה החליפות אל הח'ליף השביעי מהם – עבד אללה אלמאמון בן הארון אלרשיד בן מוחמד אלמהדי בן אבי ג'עפר אלמנצור – הוא סיים את מה שהתחיל סבו אלמנצור. הוא פנה לבקש ידע במקומותיו, והפיק אותו ממקורותיו הודות לשאיפתו האצילה ולכוח נפשו הנעלה. הוא בא במגע עם מלכי הביזנטים, נתן להם מתנות נכבדות, וביקש מהם שישלחו לו את ספרי הפילוסופיה שיש להם. הם שלחו אליו את ספריהם של הפילוסופים אפלטון, אריסטוטלס, היפוקרטס, גאלינוס, אוקלידס, בטלימוס ושל פילוסופים אחרים, שהיו בידיהם. הוא בחר את המתרגמים המנוסים ביותר, והטיל עליהם לתרגם בדיוקנות. הם (הסופרים) תורגמו למענו במרב הדיוק האפשרי. אחר כך המריץ את האנשים לקרוא אותם, ועורר בהם רצון ללמוד אותם. בזמנו שגשג שוק הידע, ובתקופתו קמה מדינת החוכמה. קבוצת בעלי אומנויות והשכלה ידעה בימיו על בוריים את רוב חלקי הפילוסופיה, והם העבירו לאלה שאחריהם את הרפואה והכשירו את יסודות הספרות, עד שהממלכה העבאסית כמעט השתוותה לממלכה הביזנטית בימי תפארתה ובזמן היותה מאוחדת.